

ІСКЕР ЭТИКА КОДЕКСІ
«Облыстық балалар клиникалық ауруханасы» КМК
ШЖҚ

Қарағанды 2018ж.

МАЗМҰНЫ

1. ТАРАУ. ЖАЛПЫ ЖАҒДАЙ ЖӘНЕ НЕГІЗГІ ТҮСҮНІКТЕР
2. ТАРАУ. ІСКЕР ЭТИКАНЫҢ ҚАҒИДАСЫ ЖӘНЕ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ
3. ТАРАУ. ІСКЕР ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТЫҢ ЭТИКАЛЫҚ НОРМАСЫ
4. ТАРАУ. ІСКЕР ТӘРТІП ЕРЕЖЕСІ
5. ТАРАУ. КОРПОРАТИВТІ МӘДЕНИЕТ
6. ТАРАУ. ДӘРІГЕРЛЕРДІҢ, КӘСПОРЫННЫҢ ОРТА ЖӘНЕ
КІШІ МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ЭТИКАЛЫҚ
НОРМАСЫ
7. ТАРАУ. ҚОРЫТЫНДЫ

ҚОСЫМША

1 ТАРАУ. ЖАЛПЫ ЖАҒДАЙ ЖӘНЕ НЕГІЗГІ ТҮСҮНІКТЕР

1.«Облыстық балалар клиникалық ауруханасы» шаруашылық жүргізу құқығындағы коммуналдық мемлекеттік кәсіпорынның (бұдан әрі - Кәсіпорын) Іскерлік этика кодексі (бұдан әрі - Кодекс) Қазақстан Республикасының заңнамасына, Кәсіпорынның Жарғысына және басқа да ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді және ережелер мен қағидалар жиынтығын ұсынады.

2. Кодекс Кәсіпорынның барлық мүдделі тараптармен өзара іс-қимылының этикалық аспектісін, корпоративтік қатынастардың этикалық нормаларын, сондай-ақ Кәсіпорынның және оның қызметкерлерінің күнделікті қызметіне этикалық нормалардың әсер ету тетіктерін реттейтін құжат болып табылады.

3. Кодекстің ережелері лауазымына қарамастан, лауазымды тұлғаларға және Кәсіпорынның барлық қызметкерлеріне қолданылады.

4. Кәсіпорынның атқарушы органы Кәсіпорынның қызметкерлері заңсыз әрекеттерден аулақ жүріп, белсенді түрде әрекет ету үшін ашықтық пен жауапкершілік үшін жағдайлар жасау үшін жауап береді.

5. Кәсіпорынның әр қызметкерінің басты міндеті - Кәсіпорындарда белгіленген этикалық нормаларды сақтау және адамгершілік нормаларын сақтау.

6. Этикалық стандарттарды тиісті деңгейде ұстау үшін, Қызметкерлер Кәсіпорынға сәйкестігі үшін жауапты болады және өздері үшін ең жоғары стандарттарды белгілейді.

7. Кодекстің мақсаты болып табылады:

1) стратегиялық шешімдер қабылдау кезінде, сондай-ақ күнделікті жағдайда Кәсіпкердің барлық Лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне өздерінің қызметінде басшылыққа алатын іргелі құндылықтарды, қағидаттарды және ережелерді бекіту;

2) қоғамдағы сенімді қарым-қатынас, өзара сыйластық пен адалдықты сақтау үшін мінез-құлықтың жоғары этикалық нормаларына негізделген Қоғамдағы бірыңғай корпоративтік мәдениетті дамыту;

3) барлық Қызметкерлердің олардың лауазымына қарамастан Кодексті бірыңғай түсінуі және іске асырылуы;

4) Кәсіпорынның корпоративтік басқару механизмдерінің тиімділігін көтермелеу және оны Мүдделі тараптармен табысты өзара әрекеттесу;

5) кәсіпкерлік мінез-құлықтың озық тәжірибесін қолдану арқылы Кәсіпкерлікке мемлекеттің және бизнес-қоғамдастықтың сенімін арттыру және қолдау.

8. Кодекс Кәсіпкерліктің басқа да ішкі құжаттарымен бірге қолданылады және Кәсіпкердің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің іскерлік этика мен іскерлік мінез-құлық нормалары мен қағидаттарын сақтай отырып қызмет етуін көрсетеді.

9. Кодексте белгіленген нормалар мен қағидалар тізбесі толық болып табылмайды және белгілі бір алғышарттар немесе мән-жайлар болған жағдайда

Кәсіпорынның Бақылау кеңесі нақтылануы, толықтырылуы немесе толықтырылуы мүмкін.

10. Кәсіпорынның барлық лауазымды тұлғалары, қызметкерлері мен серіктестері нәсіліне, тіліне, саяси немесе діни көзқарасына, жынысына, ұлттық немесе мәдениетіне қарамастан тәуелсіз және әділ қарым-қатынасқа құқығы бар. Кемсітушілік пен кез келген түрдегі зорлық-зомбылық осы Кодекске қайшы келеді және қолайсыз мінез болып табылады. Егер кез-келген Ресми немесе Қызметкердің серіктесті немесе басқа Қызметкерге тәуелділіктен арылтатыны немесе байланысты болғаны анықталса, онда Компаниялар оған қарсы тәртіптік жазаға тартылады.

11. Кәсіпорын өзінің қызметкерлеріне және олардың жұмысына баға береді:

- 1) Кәсіпорынның стратегиялық мақсаттарына жетуге бағытталған;
- 2) кәсібилік және кәсіби деңгейін көтеру ниеті;
- 3) қызметтік міндеттерін орындауға бастамашылық пен қызмет;
- 4) тәртіптілік және жауапкершілік;
- 5) қызметкерлер арасында өзара қолдау;
- 6) Кәсіпорынның жас мамандарына қолдау көрсету;

12. Кәсіпорын қызметі Кәсіпкерлік пен Іскерлік этика талаптарына және тәртіптік ережелеріне сәйкес құрылған барлық мүдделі тұлғалардың қарым-қатынасына негізделеді. Өзара міндеттемелерді сақтау конструктивті жұмыстың қажетті шарты болып табылады.

13. Кодексте келесі түсүніктер және терминдар пайдаланылады:

Жалғыз қатысушы - тиісті саланың уәкілетті органы - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі;

Іскерлік этикасы - Кәсіпкерлікке, оның лауазымды тұлғаларына және Қызметкерлеріне өз қызметінде басшылық ететін іскерлік мінез-құлық нормалары мен этикалық қағидалар жиынтығы;

Лауазымды тұлға - Қадағалау кеңесі және / немесе Кәсіпорын басшылығы;

Қызығушылық танытқан тұлға - Кәсіпорынмен келісім-шарттық қарым-қатынас жасаған немесе жасасуға ниеттенген жеке немесе заңды тұлға, сондай-ақ Кәсіпорынға қатысты мәмілелерге тартылған тұлғалар.

Заңнама - белгіленген тәртіппен қабылданған Қазақстан Республикасының жиынтық нормативтік құқықтық актілері;

Мүдделер қақтығысы - Кәсіпорын қызметкерінің жеке мүдделері ШГҚ бойынша РМК-ға қатысты өз міндеттеріне қайшы келетін және Кәсіпорын Қызметкерінің жеке мүддесі оның лауазымдық міндеттерін әділетті орындауға ықпал ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдайлар;

Корпоративтік мәдениет - Кәсіпорынның құндылықтары мен принциптері, іскерлік қатынастардың этикалық нормалары, мінез-құлық нормалары;

Корпоративтік қақтығыстар - бірден-бір Қатысушы мен Ұйымның ұйымдары арасында туындаған келіспеушілік немесе дау немесе Кәсіпорын

органдары арасындағы келіспеушілік немесе дау келесі салдарлардың біріне әкелетін немесе әкелуі мүмкін:

- қолданыстағы заңнаманы, Жарғыны немесе Кәсіпорынның ішкі құжаттарын, Жалғыз мүшесі құқығын бұзуға;

- Кәсіпорынға, оның басқарушы органына немесе қабылданған шешімдердің мән-жайларына шағымдануға;

Әлеуметтік жауапкершілік - Кәсіпорынның, мемлекеттің және қоғамның өзара мүдделеріне жауап беретін ерікті міндеттемелерді орындау;

Қызметкер - Кәсіпкерлікпен еңбек қатынастары бар және еңбек шартында тікелей жұмыс істейтін жеке тұлға;

Корпоративтік шиеленістерді шешу - корпоративтік жанжалдарды болдырмауға немесе шешуге бағытталған рәсімдер жиынтығын жүзеге асыру.

2. ТАРАУ. ІСКЕР ЭТИКАНЫҢ ҚАҒИДАСЫ ЖӘНЕ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ

14. Қоғам өз кәсіпорындарының Жалғыз қатысушысы, мемлекеттік органдардың, Лауазымды тұлғалары мен Қызметкерлері өзара қарым-қатынастарда, серіктестермен, басқа да мүдделі тараптардың және тұтастай алғанда, екі стратегиялық корпоративтік шешімдер қабылдау үшін, сондай-ақ күнделікті жағдайларда кәсіпорында Кодекстің талаптарын қабылдайды және мынадай Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері.

15. Қоғам қызметі негізінде қалыптасатын іргелі корпоративтік құндылықтар оның қызметкерлерінің пәрменділігі, сенімділігі және кәсіби шеберлігі, олардың жұмысының тиімділігі, өзара көмек, бір-біріне, мүдделі тұлғаларға және тұтастай Кәсіпкерлікке деген құрметтеу болып табылады.

16. Кәсіпорынның негізгі корпоративтік қағидаттары:

1) **Құзыреттілік және кәсібилік** - Кәсіпорынның қызметкерлері тиісті білімге, жұмыс тәжірибесіне, ақпараттандырылған және жауапты шешімдер қабылдауға қабілетті болуы керек. Кәсіпорын өз қызметкерлеріне кәсіби білімдер мен дағдыларды арттыруға, кәсіби және шығармашылық қабілеттерін жүзеге асыруға, әлеуетті және мансаптық мүмкіндіктерді дамытуға жағдай жасайды;

2) **Патриотизм** - мемлекеттің Кәсіпкерлікке деген жоғары сенімі және оның әлеуметтік жауапкершілігі патриотизм сезімін тудырады және денсаулық сақтау жүйесін дамытуға үлес қосуға ұмтылады;

3) **Ашықтық** - Кәсіпорын туралы ақпараттың ашықтығы, ашықтығы және сенімділігі, оның жетістіктері мен операциялық нәтижелеріне ұмтылады. Компания Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептілік пен бухгалтерлік есептің сапасын жақсартуға негізделген ақпараттың ашықтығы мен қолжетімділігін арттыру мақсатында Жалғыз қатысушы мен серіктестерге іс-қимыл жағдайы туралы уақтылы хабарлауға тырысады. Сонымен бірге Компания коммерциялық және қызметтік құпияларды құрайтын ақпарат пен ақпаратты жарияламауды бақылайды;

4) **Жауапкершілік пен адалдық** - Кәсіпорын жауапты және адал ниетпен Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптары, келісімшарттық қатынастар, іскерлік тәжірибе және моральдық қағидалар бойынша қабылданған міндеттемелерге қатысты. Компания мемлекет алдындағы әлеуметтік жауапкершілігін біледі;

5) **Адалдық пен тазалық** - Кәсіпорын қызметінің негізі және оның іскерлік беделі. Компания жеке мүдделер мен кәсіби қызмет арасындағы қақтығысқа жол бермейді. Алдау, үнсіздік және жалған мәлімдемелер лауазымды, Қызметкер, Кәсіпорын мәртебесіне сәйкес келмейді;

6) **Адамға деген құрмет** - оның лауазымына, жұмыс орнына, қызметтік міндеттеріне және еңбек міндеттеріне қарамастан, Басқарушы қызметкерге, Кәсіпкердің Қызметкеріне бағытталуы тиіс негізгі принцип. Жеке адамға деген құрметтеу принципін өзара сақтау қызметкерлерге қатысты, сондай-ақ Қызметкерлерге қатысты қызметкерлер үшін де қажет.

3. ТАРАУ. ІСКЕР ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТЫҢ ЭТИКАЛЫҚ НОРМАСЫ

3.1. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары және қызметкерлері

17. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары және қызметкерлері:

1) Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздеріне және Кәсіпорынның корпоративтік рәмізіне құрметпен қарауға;

2) жалпыға бірдей қабылданған моральдық-этикалық нормаларды, мемлекеттік тілді және басқа тілдерді, барлық халықтардың салт-дәстүрлерін құрметтеуді сақтау;

3) жоғары кәсіби қызметке барлық күш-жігерін жұмсауға, Кәсіпорынның мүлкіне мұқият қарауға, оны ұтымды және тиімді пайдалануға;

4) олардың жұмысқа және мінез-құлқына деген көзқарасы командадағы тұрақты және оң жағдайды құруға үлес қосады; тұрақты және оң жағдайды құруға үлес қосады;

5) сыпайы және дұрыс болуы;

6) немқұрайдылық пен дөрекілікке төзбеу;

7) әріптестеріне қолдау көрсету және көмек көрсету;

8) біреудің көзқарасына мұқият болыңыз;

9) сөздер мен істер бірлігін қамтамасыз етеді. Уәделерді сақтаңыз;

10) өздерінің қателіктерін жасырмаңыз / мойындамаңыз;

11) мүдделер Қақтығысы өздігінен (бірінші) емес, басқалармен қарым-қатынаста да туындауы мүмкін жағдайды болдырмау үшін әрекет етеді;

12) басқа Қызметкерлерге қатысты жеке субъективтік пікірдің берілуіне жол бермеуге және басқа Қызметкерлердің әрекеттерінің дұрыстығына немесе дұрыс емес екеніне қатысты жеке бағалау жүргізбеуге;

13) Кәсіпорынның ішкі құжаттарының талаптарын ескере отырып, құпиялылық қағидаларын бұзбай, бір-біріне сенімді ақпаратпен уақтылы ұсынылады;

14) кәсіпорын атынан нақты мәлімделген өкілеттіктер немесе Кәсіпорынның тікелей нұсқауынсыз кез келген тақырып бойынша сөйлеу, сөйлеу немесе сұхбаттасу мүмкіндігін бермеу;

15) қоршаған ортаға ұқыптылықпен қарап және құрметтеуге;

16) Кодекстің талаптарын мұқият оқып, түсініп, ұстануға және келіссеніз, тиісті растау нысанын толтырыңыз (осы Кодекске қосымша);

17) қабылданған міндеттемелерге жауапты болуға;

18) қызметтік міндеттерді орындау кезінде кәсіпорынның мүдделерін басшылыққа ала отырып, жеке қатынастармен немесе жеке табыстармен емес;

19) іскерлік этиканың және мінез-құлық қағидаларының бұзылуын тергеуге көмектесу;

20) жұмыс орнында тазалық пен тәртіпті сақтауға, сондай-ақ барлық жұмыс материалдарын дұрыс күйде сақтаңыз.

18. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары міндетті:

1) Кодекстің іргелі құндылықтары мен принциптерін ескере отырып, ашықтық пен бейтараптық принциптеріне негізделген басқару шешімдерін қабылдауға;

2) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында және Кәсіпорынның ішкі құжаттарында көзделген міндеттердің орындалуына жауапты болуға;

3) жеке өнеге арқылы, Кодекстің талаптарын сақтауға және оларды сақтауға ынталандыруға;

4) Кәсіпорынның ортақ миссиясы, құндылықтары мен қағидааттары біріктірілген командаға топты біріктіріп, бағыныштылар арасында корпоративтік рухты құруға уақыт бөлуге;

5) Қызметкерлерге нақты тапсырмалар беріп, қажет болған жағдайда, ең дәл нұсқаулармен бірге;

6) Қызметкер өзінің жұмысын орындауға керекті ашық және тұрақты қол жетімді ақпаратпен қамтамасыз етуге;

7) қызметкерлерге кеңес және нұсқау беруге;

8) кез-келген жағдайда Кәсіпкердің Қызметкерінің мәртебесін төмендетуге жол бермеуге;

19. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өзінің функционалдық міндеттерін орындау үшін құқылы емес:

1) заңды және жеке тұлғалардан ақша, қызмет түрінде және басқа нысандағы сыйақы;

2) жеке және заңды тұлғалардан сыйлықтар немесе қызметтер.

Жалпыға бірдей сыпайылық пен қонақжайлылық нормаларына, хаттамалық және басқа ресми іс-шараларға байланысты символикалық көңіл-күйден басқа, оларға жұмысқа тәуелді.

20. Кәсіпкерлікті басқару агрессияны, кемсітушілікті, қорқытуды және қорқытуды болдырмайтын Кәсіпорында осындай еңбек жағдайларын жасауы тиіс. Мұндай құбылысқа тап болған кез-келген қызметкер осындай қақтығыстарды шешу үшін мұны тікелей басшысына хабарлауға құқылы.

3.2. Өкілетті орган

21. Уәкілетті органмен қатынастар Заңнаманың, Жарғының және Кәсіпорынның басқа да ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес ашықтық, есептілік және жауапкершілік қағидаттарына негізделеді. Компания уәкілетті органмен қарым-қатынаста белгіленген тәртіпті қатаң сақтайды.

22. Кәсіпорын мен уәкілетті орган арасында ақпарат алмасу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Жарғымен және Кәсіпорынның ішкі құжаттарымен реттеледі.

3.3. Іскерлік әріптестер

23. Кәсіпорынның іскерлік серіктестермен өзара әрекеттестігі келісімнің шартына сәйкес заңдылық, әділдік және тиімділік қағидаттарына сәйкес қабылданған міндеттемелердің өзара тиімділігі, ашықтығы және толық жауапкершілігі қағидаты бойынша жүзеге асырылады.

24. Кәсіпорын іскерлік серіктестермен жасалған шарттардың талаптарына сәйкес келеді және оларға қатысты өз міндеттемелерін орындайды.

25. Кәсіпорын іскерлік серіктестерге өз қызметінде негізсіз артықшылықтар мен жеңілдіктер беруіне жол бермейді.

3.4. Кәсіпорынның өзара қатынасы

26. Кәсіпорын Заңнамаға, Жарғыға, Кәсіпорынның ішкі құжаттарына, келісімдерге және Ұйымдардың жарғыларына сәйкес ұйымдармен қарым-қатынас орнатуға міндетті.

3.5. Қоғамдық

27. Кәсіпорын қоғамдық алдында өзінің әлеуметтік жауапкершілігін түсінеді.

28. Кәсіпорын өзі жұмыс істейтін әлеуметтік органның ажырамас элементі ретінде қарайды және ол құрмет, сенім, әділдік және әділдік қағидаттарына негізделген күшті қарым-қатынастар орнатуға тырысады.

29. Кәсіпорын тырысады:

- 1) әлеуметтік маңызы бар мәселелерді шешуге оң әсерін тигізу;
- 2) қоғамға қызмет етуге, кәсіби білім мен білім деңгейін көтеруге бағытталған бағдарламаларды, басқа да әлеуметтік бағдарламаларды қолдау;

3) жаңа жұмыс орындарын құруға және жұмыскерлердің кәсіби біліктілігін арттыру экономикалық жағынан тиімді ;

4) әлеуметтік қатынастарды жақсарту, қоршаған ортаны жақсарту және өмір қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында ұйымдармен (қоғамдық, үкіметтік емес және басқалар) сындарлы қарым-қатынас орнату.

30. Кәсіпорын күмәнді беделі бар кәсіпкерлер мен жеке тұлғалармен ынтымақтастықтан бас тартуға міндеттенеді.

31. Компания қоршаған ортаны және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі бастамаларды қолдайды.

32. Компания халықтар арасындағы бейбітшілік, достық пен келісімге ықпал ететін жобаларды қолдауға ерекше назар аударатырып, қайырымдылық қызметті әртүрлі жолмен жүзеге асырады.

33. Компания білім беру, ғылым, мәдениет, өнер, ағартушылық, сондай-ақ жеке тұлғаның рухани дамуы жүйесін дамытуға өз үлесін қосады.

4. ТАРАУ. ІСКЕР ТӘРТІП ЕРЕЖЕСІ

34. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жеке басын байыту немесе басқаларды байыту мақсатында Кәсіпкерлік пен оның беделін, коммерциялық және қызметтік құпияларын пайдаланбайды.

35. Мүдделер қақтығысын болдырмау Кәсіпорынның, оның лауазымды тұлғаларының, қызметкерлерінің және уәкілетті органының мүдделерін қорғауды қамтамасыз етудің маңызды шарты болып табылады. Қоғамның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері мүдделер қақтығысынан еркін, уақтылы және барабар шешімдер қабылдауға жауапты.

36. Кәсіпорынның Лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің бағынышты, серіктестермен және бәсекелестермен қарым-қатынасындағы іскерлік мінез-құлқы бір-біріне қарама-қайшылықты болдырмайды және мыналарды білдіреді:

- 1) бейтараптық пен ізгілік;
- 2) расталмаған ақпаратты пайдаланудан бас тарту;
- 3) Кәсіпорынның коммерциялық және қызметтік құпияларына қатысты ақпаратты жарияламау;
- 4) оның сөзіне адалдық;
- 5) адамгершілік құндылықтарды құрметтеу кезінде мақсатқа сай болу;
- 6) өзінің іскерлік беделін сақтауға, таратуға қатысуға бас тарта отырып, тікелей немесе үшінші тұлғалар арқылы әдейі жалған және расталмаған ақпаратты;
- 7) мүдделер қақтығысы жағдайында - дауларды келіссөздер жолымен шешу.

Құпия ақпарат

37. Кәсіпорынның құпия ақпараты Қазақстан Республикасының заңнамасына және Кәсіпорынның ішкі құжаттарына сәйкес жіктелген ақпарат болып табылады. Кәсіпорын қызметкерлері құпия ақпараттың үшінші тұлғаларға және оған кіруге құқығы жоқ басқа қызметкерлерге рұқсатсыз қол жеткізуді және ашылуын болдырмауға, сондай-ақ деректердің жоғалуына немесе жойылуына жол бермеуге тырысу керек.

38. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне коммерциялық және қызметтік құпияларды ашуға тыйым салынады, егер бұл ақпаратты беру туралы талап құпия ақпаратпен жұмыс істеу кезінде Кәсіпорынның ішкі құжаттарымен белгіленсе.

39. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері құпия ақпаратпен жұмыс істеу кезінде Кәсіпорынның ішкі құжаттарының талаптарын қатаң сақтауға міндетті.

40. Сыбайлас жемқорлық және басқа да заңсыз әрекеттер.

Компания Мүдделі тұлғалардан да, Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінен де негізсіз артықшылықтар мен артықшылықтарды алу немесе сақтау мақсатында сыбайлас жемқорлық пен басқа да заңсыз әрекеттердің алдын алу үшін барлық күш-жігерін жұмсайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі тікелей жауапкершілік Кәсіпорынның лауазымды адамдарына жүктеледі.

Кәсіпорын қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың кез-келген жағдайын басқарушыға хабардар етуге міндетті, ол оларға белгілі болғанда.

5 ТАРАУ. КОРПОРАТИВТІ МӘДЕНИЕТ

41. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Кәсіпорынның корпоративтік мәдениетін дамытуға, осы Кодекстің талаптарын сақтауға және түсінуге және оны бұзуға жол бермеуге тиіс.

42. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері корпоративтік рухты қалыптастырып, Кодекс талаптарын өздерінің мысалдары бойынша сақтауға тиіс.

5.1. Келіссөз жүргізу этикасы және сыртқы түрі

43. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері қызметтік міндеттерін орындау кезеңінде киім, аяқ киім, шашты таңдау кезінде іскерлік стиль ережелерін қатаң сақтауға тиіс.

44. Ұйымдар белгілі бір нысанның сақталуына қойылатын талаптарға ие болуы мүмкін.

45. Медициналық этика медицина қызметкерін жеке гигиенаны ғана емес, сонымен қатар, өз құқығын сақтауды талап етеді. Киім тек таза емес, сондай-ақ жұмыс үшін ыңғайлы болуы керек. Ол шамадан тыс жарықтығы немесе

кесілген кескіні бар науқастарды тітіркендірмеуі керек. Парфюмерия немесе тәттілендіргіштерді модерацияда, тек күшті иіспен ғана қолданған жөн. Косметика мен әр түрлі әшекейлерді пайдаланудағы қарапайымдылық пен модерация медицина қызметкерінің табиғатынан туындайды.

46. Ресми қызметкерлер мен қызметкерлердің басқа қызметкерлермен және іскери әріптестермен, соның ішінде телефон арқылы келіссөздер жүргізу мүмкіндігі тұтастай Кәсіпкерлік туралы жағымды әсер қалыптастыруға көмектеседі. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері келіссөздер барысында, соның ішінде телефон арқылы дұрыс және құрметпен айтуға тиіс. Іскерлік келіссөздер тыныш, сыпайы үнде жүргізілуі керек.

47. Ішкі немесе сыртқы қоңырауға жауап беру үшін өте сыпайылық пен достық болу керек, нақты және толық ақпарат беру керек. Сондай-ақ, телефонмен сөйлескен кезде басқа жұмысшылардың бір бөлмеде болуы мүмкін екенін есте ұстау керек және олардың жұмысы туралы мұқият болу керек және олардың көңілін дауыстап айтуға болмайды. Жиналысқа қатысқан кезде ұялы телефондарды өшіру немесе үнсіз күйге қою керек.

5.2. Корпоративті мерекелер

48. Корпоративтік мәдениетті қалыптастырудағы маңызды элементтердің бірі ұжымда мерекелік іс-шараларды өткізу болып табылады.

49. Кәсіпорынның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері корпоративтік ойын-сауық немесе спорттық шараларға қатыса алады. Олар сондай-ақ Қызметкерлер арасында корпоративтік рухты арттыру мақсатында іс-шараларды өткізу туралы ұсыныстар енгізе алады.

50. Дәстүрлі корпоративтік мерекелер - Кәсіпкерлік күні, Жаңа жыл, Халықаралық әйелдер күні, Медицина қызметкерлері күні, Конституция күні, Тәуелсіздік күні және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да ресми мерекелер.

51. Кәсіпорынның ішінде барлық қызметкерлер жиналыс залында немесе Кәсіпорынның аумағында басқа жерде жиналады, Кәсіпкерліктің басшылығының өкілдері құттықтаулармен сөйлеседі, хатпен, сыйлықтармен және т.б. жұмысымен ерекшеленетіндерді атап өтеді.

52. Кәсіпорын мерекелеу жағдайында ұжым қаланың сыртына шығып, құрылымдық бөлімшелер музыкалық нөмірлерді, билер мен ойындар дайындайтын табиғатқа шығуы мүмкін. Кейбір жағдайларда басқарманың бастамасы бойынша Қызметкерлердің отбасы мүшелері шақырылады.

5.3. Қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау

53. Кәсіпорын өз қызметкерлері үшін еңбек жағдайлары қауіпсіздігін қамтамасыз етеді, қоршаған ортаны қорғауды және сақтауды құрметтейді және оның қызметі осы саладағы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес

келуін қамтамасыз етеді. Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы нормалар мен ережелерді қатаң ұстануға міндетті.

54. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары және қызметкерлері оған әсерін барынша азайтады, мысалы, энергияны үнемдейді, қағаз тасымалдағыштарды пайдалануды барынша азайтады.

55. Компания қоршаған ортаны қорғау қағидаттарын ұстанады және энергияны үнемдейтін технологияларды, қалдықсыз өндірісті, қалдықтарды кәдеге жаратуды енгізеді. Осы мақсатта Кәсіпорын осы факторларды инвестициялық шешімдер қабылдағанда немесе жабдықтаушылармен келісім жасасқанда қарастыра алады.

5.4. Қоғаммен байланыс

56. Кәсіпорын жұртшылықпен және бұқаралық ақпарат құралдарымен қарым-қатынас жасауда жоғары этикалық нормалардың сақталуын бақылайды. Компания ақпараттың, жарнамалық материалдардың немесе басқа да жұртшылықпен байланыс жөніндегі іс-шаралардың шеберлерінің сөйлеген сөздерінде фактілерді жасыру және / немесе бұрмалау фактілерін таратуға мүмкіндік бермейді.

57. Кәсіпорын оқиғаларына түсініктеме беру, Кәсіпорын атынан бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде Интернетте қандай да бір мәлімдеме жасау құқығы тек қана уәкілетті лауазымды тұлғалар мен Кәсіпорын қызметкерлеріне құқылы.

58. Кәсіпорын атынан сөйлеген кезде, лауазымды тұлғалар мен жұмысшылар жалпы қабылданған кәсіптік мінез-құлық стандарттарын және іскерлік этика нормаларын сақтауға, құпия ақпараттың таратылуына және құпия ақпараттың ашылуына жол бермеуге міндетті.

59. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Кәсіпорынның қызметі мен қызметі туралы өз пікірін жария етпеуге тиіс, егер ол:

- 1) Кәсіпорынның негізгі қызметіне сәйкес келмесе;
- 2) құпия ақпаратты ашады;
- 3) Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары туралы әдепке жатпайтын мәлімдемелер бар.

6. ТАРАУ. ДӘРІГЕРЛЕРДІҢ, КӘСІПОРЫННЫҢ ОРТА ЖӘНЕ КІШІ МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ЭТИКАЛЫҚ НОРМАСЫ

60. Дәрігер науқастың құқықтарын құрметтеуге міндетті. Кәсіби шешімдерді қабылдаған кезде дәрігер науқасқа жақсы нәрселерді ескеру керек.

61. Дәрігер пациентке оған жүгіну үшін сыйақы алмайды немесе пациентті белгілі бір медициналық мекемеге, белгілі бір маманға немесе емделудің нақты түрін тағайындау үшін қандай да бір көзден төлем немесе басқа сыйақы алады.

62. Дәрігер науқастың физикалық немесе психологиялық жай-күйін нашарлататын әрекетті орындамауы керек.

63. Дәрігердің пациенттің денсаулығы туралы кәсіби пікірін тек медициналық тексерудің және / немесе емделудің нәтижелеріне негізделуі керек.

64. Пациенттерді емдеудің диагнозы мен тактикасы науқас органдарының мамандандырылған мамандары мен пациенттердің органдық жүйелерінен тұратын көпсалалы топтардың қатысуымен жасалуы керек.

65. Науқастың денсаулығы мен өмірін сақтау үшін дәрігер өзінің кәсіби тәжірибесі мен әлеуетін пайдалану керек. Егер қажет емтихан немесе емдеу мүмкіндіктің шегінен асып кетсе, ол құзыретті әріптестеріне жүгіну керек.

66. Дәрігер медициналық көмекке, азаматтың денсаулығына, оның ауруына диагноз қоюға және оны қарау және / немесе емдеу кезінде алынған медициналық құпия туралы ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуі тиіс.

67. Қатысушы дәрігер ғана науқастың денсаулығы туралы туыстарына хабарлауға құқылы.

68. Жұмыс істейтін және жұмыс істемейтін сағаттарда жедел көмек көрсету әр дәрігердің міндеті болып табылады.

69. Дәрігер пациентті артық тәуекелге ұшыратпауға, сондай-ақ өз білімін адамгершілікке жатпайтын мақсаттарда қолдануға болмайды.

70. Дәрігер науқастың жағдайын нашарлатпайтын шараларды қабылдауға міндетті болған жағдайда, дәрігер дәрігердің немесе науқастың арасында өзара сенімді болмаған жағдайда науқасты емдеуден бас тартуы мүмкін, егер дәрігер қабілетсіз болса немесе емделуге қажетті тәжірибе мен тәжірибеге ие болмаса, шұғыл жағдайларда. Мұндай жағдайларда дәрігер науқасты басқа маманға ұсынуы керек.

Дәрігер науқастың дәрігерді таңдау және емдеу алдын алу шаралары туралы шешім қабылдауға қатысу құқығын құрметтеуі керек

34. Терапевтикалық және диагностикалық шараларды пациенттің келісімінсіз жүргізуге науқастың өмірі мен денсаулығына қауіп төнген жағдайда, жағдайды физикалық немесе психикалық жағдайы бойынша тиісті түрде бағалай алмайтын жағдайда ғана жол беріледі. Бұл жағдайда шешімді консультация қабылдауы керек, егер кеңес алу мүмкін болмаса, дәрігерді тікелей қабылдау керек.

35. Баланы емдеу кезінде дәрігер ата-анасына немесе қамқоршыларына толық ақпарат беруге, белгілі бір емдеу әдісін немесе препаратты қолдануға келісімін алуға міндетті.

36. Дәрігер оккультивті-мистикалық және діни емдеу әдістерін, сонымен қатар балама медицинаны емдеу әдістерін насихаттамауы және қолданбауы керек.

37. Емдеудің балама әдістерін таңдаған кезде дәрігер дәлелді емдеу әдісін таңдауы керек. Егер дәлелдемелер бар емдеудің екі балама әдісі болса, дәрігер әр емдеу әдісінің тиімділігі мен құнын (cost-effectiveness analysis) баланстық негізде таңдау керек.

38. Егер пациент өзінің келісімін білдіре алмаса, онда оны заңды өкілі немесе пациентті үнемі қадағалап отыратын адам білдіруі керек.

39. Науқас өзінің денсаулығы туралы ақпарат алуға құқылы, бірақ ол одан бас тарта алады немесе денсаулық жағдайы туралы хабардар етілетін адамды көрсете алады. Егер ол денсаулыққа ауыр зиян келтіруі мүмкін деп айтуға жеткілікті негіз бар болса, ақпаратты пациенттен жасыруға болады. Алайда, науқастың өтініші бойынша дәрігер оған толық ақпарат беруі керек.

40. Дәрігер науқастың басқа мамандардан алған ауруы (диагноз) туралы балама кәсіби пікіріне құқығын білуі және мойындауы керек.

41. Дәрігер науқастың басқа маманның кеңесіне жүгінуіне кедергі келтіруі керек.

42. Емдеу кезінде қате жібергенде немесе күтпеген асқынулар туындаған кезде дәрігер пациентті қажет болған жағдайда басшылыққа, аға әріптесіне хабарлап, оның көрсетілімдерін күтпестен салдарын түзетуге бағытталған іс-әрекеттерді дереу бастауы керек.

43. Дәрігер жеке баю және материалдық пайда алу үшін кәсіби шешім қабылдамауы керек.

44. Дәрігер дәрі-дәрмекті өндірушілерден немесе дистрибьюторлардан олар ұсынатын дәрілерді тағайындағаны үшін сыйақыны қабылдамауы керек.

45. Дәрігер дәрі-дәрмекті тағайындау кезінде медициналық көрсетілімдерді қатаң басшылыққа алуы және тек пациенттің мүдделерін ескеруі керек.

46. Дәрігер науқасқа жасына, қаржылық жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, дініне, әлеуметтік тегіне, саяси көзқарасына, азаматтығына және басқа да медициналық емес факторларға қарамастан медициналық көмек көрсетуі керек.

47. Дәрігер медициналық анықтамаларды тек Қазақстан Республикасының заңнамасына, нормативтік, әдістемелік және ішкі құжаттарға сәйкес бере алады.

48. Кешенді профилактикалық, диагностикалық және әсіресе емдік шараларды (мысалы, ағзаларды трансплантациялау) және басқа шараларды қажет ететін пациенттерді таңдау кезінде дәрігерлер қатаң медициналық көрсетілімдерден өтіп, бірлескен шешім қабылдауы керек.

49. Емдеуші дәрігер науқасты емдеу процесіне жауап береді..

50. Дәрігер-бөлім меңгерушілері, бөлім меңгерушілері және т.б. өз бағыныштыларының кәсіби дамуына қамқорлық жасауы керек.

6.2. Дәрігерлердің қарым –қатынасы

51. Дәрігерлер басқа медициналық және көмекші персонал сияқты бір-бірін құрметтеуге, кәсіби этиканы сақтауға және пациенттің дәрігерді немесе медициналық ұйымды таңдауына құрметпен қарауға міндетті.

52. Студенттер мен жас мамандарға мінез-құлқымен, өз міндеттерін орындауға қатынасымен үйрететін дәрігерлер үлгі болып, осы Кодекске адалдығын көрсетуі керек.

53. Дәрігерлер бұқаралық ақпарат құралдары арқылы салауатты өмір салтын насихаттап, жас мамандарға үлгі көрсетіп, әлеуметтік және кәсіби этикалық нормаларды сақтауы керек.

54. Әріптестерге айтылған кәсіби ескертулер негізделіп, кемсітілмейтін тәсілмен, ең алдымен жеке әңгімеде айтылуы керек.

55. Дәрігер басқа дәрігердің кәсіби біліктілігіне ашық сұрақ қоюға немесе оны басқа жолмен беделін түсіруге құқылы емес.

56. Дәрігерлер қиын клиникалық жағдайларда дұрыс тәжірибеде аз тәжірибесі бар әріптестеріне кеңестер мен көмек бере алады.

57. Емдеу процесінде емдеуші дәрігер әріптестерінің ұсыныстарын қабылдай алады немесе дәлелді медицинаға негізделген бас тартуға дәлел келтіріп, олардан бас тарта алады.

6.3. Дәрігердің медбикелермен қарым-қатынасы

58. Дәрігерлер фельдшерлік құрамды құрметтеуі және пациенттің денсаулығы мен тағайындалған емделуіне байланысты олардың пікірлерінің ескерілуіне жол бермеуі керек. Егер фельдшерлік персонал белгіленген процедуралар кезінде қателіктер жіберсе, дәрігерлер пациенттердің қатысуымен емес, дұрыс және дұрыс түсініктеме беруі керек.

59. Мейірбике ісі жөніндегі персонал медициналық тарихтағы анық емес жазбалар туралы анықтаманы алуға, тағайындау парағын және т.б. алуға құқылы. және қажет болған жағдайда ақпараттың сәйкес еместігін көрсетеді.

60. Мейірбике ісінің қызметкерлері пациенттің құқықтарын, санитарлық ережелерді, қауіпсіздік техникасын, медициналық жабдықтар мен дәрі-дәрмектерді қолдану жөніндегі нұсқаулықтарды білуге және сақтауға міндетті.

61. Медбикелік қызметкерлер өздерінің діни және саяси себептерін таңдамауы керек.

62. Медбике қызметкерлері диагностика мен емдеудің барлық күрделі жағдайларында дәрігермен кеңесу үшін кеңес ала алады.

63. Медбике қызметкерлері дәрігерлер туралы ашуланбауы керек, «медициналық қателіктер» немесе дұрыс емделмеген емдеу туралы қауесеттер мен өсектерді таратпауы керек.

64. Дәрігер мейірбике қызметкерлеріне құрметпен қарауды орнатуы және нығайтуы керек және оларды өздеріне жоғары дәрежеде қарастырмауы керек.

65. Дәрігер медбике қызметкерлерінің кәсіби білімі мен біліктілігін арттыруға көмектеседі.

66. Медбике қызметкерлері жаман әдеттерден аулақ болуға және алкоголь, есірткі, уытқұмарлық жағдайында міндеттердің алдын алуға, жеке гигиена ережелерін сақтауға міндетті.

6.4. Орта медициналық қызметкерлердің пациентпен қарым-қатынасы.

67. Науқастардың қатысуымен диагнозды талқылауға, емдеудің дұрыстығына күмәндануға, сондай-ақ бөлмедегі науқастардың ауруларын талқылауға тыйым салынады.

68. Қатты ауыртпалы процедуралар алдында медбике қызметкерлері қол жетімді түрде олардың мағынасын, сәтті емделу қажеттілігін түсіндіріп, психоэмоционалды стрессті жеңілдетуі керек.

69. Медбикелік қызметкерлер медициналық процедуралар мен олардың функционалдық міндеттерін орындау кезінде ұстамдылықты, сабырлылықты және әдептілікті сақтау керек.

70. Ауыр науқастарға күтім жасайтын мейірбике қызметкерлері рәсімдердің дұрыстығын анықтауы керек.

71. Мейірбике қызметкерлері өз құзыреті шегінде ғана сөйлесуі керек (симптомдар туралы, аурудың болжамы туралы айтуға құқылы емес).

72. Мейірбике дәрігерлерің тағайындауларын уақтылы және кәсіби түрде жүргізуге міндетті.

73. Медбике қызметкерлері пациенттің жағдайындағы кенеттен өзгерістер туралы дәрігерге дереу хабарлауы керек.

74. Мейірбике қызметкерлері пациент болмаған кезде медициналық кездесулерді жүргізу кезінде күмән туындаған жағдайда барлық ерекшеліктерді әдептілікпен білуі керек.

75. Неғұрлым тәжірибелі медбикелер тәжірибелері аз медбикелермен бөлісе алады.

76. Мейірбике ісінің қызметкерлері пациенттерге жасына, жынысына, ауру сипатына, нәсіліне немесе ұлтына, діни немесе саяси сенімдеріне, әлеуметтік немесе материалдық жағдайына немесе басқа да айырмашылықтарына қарамастан сауатты көмек көрсетуі керек.

77. Медбике қызметкерлері пациенттің емдеуді жоспарлау мен өткізуге қатысу құқығын құрметтеуі керек.

78. Мейірбике қызметкерлері пациенттерге менмендік, немқұрайлылық немесе қорлауды көрсетпеуі керек.

79. Мейірбике ісі жөніндегі қызметкерлер пациентке моральдық, діни, саяси сенімдерін жүктеуге құқылы емес.

80. Бірнеше науқастарға медициналық көмек көрсетудің басымдылығын айқындау кезінде фельдшерлік құрам кез-келген дискриминацияны қоспағанда, медициналық критерийлерді басшылыққа алуы керек.

81. Мейірбике қызметкерлері пациентке зиян келтіруді көздейтін үшінші тұлғалардың әрекеттеріне бей-жай қарамауы керек.

82. Тәуекелге душар болуы мүмкін медициналық араласуды жүргізу кезінде медициналық персонал пациенттің өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін асқынулар қауіпін азайту үшін қауіпсіздік шараларын қамтамасыз етуге міндетті.

83. Мейірбике қызметкерлері пациенттің туыстарына денсаулығының жай-күйі туралы емдеуші дәрігермен келісім бойынша ғана хабарлана алады.

84. Медбике қызметкерлері пациенттің немесе оның заңды өкілінің (кәмелетке толмаған және / немесе сот әрекетке қабілетсіз деп таныған азаматтармен қарым-қатынаста) кез-келген медициналық араласуға келісу немесе одан бас тарту құқығын құрметтеуі керек.

85. Медбикелік персонал біліктіліктеріне сәйкес пациентке медициналық процедурадан бас тартудың салдарын түсіндіруі керек.

86. Медбике қызметкерлері пациенттің денсаулығы, диагнозы, емі, оның ауруының болжамы, сондай-ақ пациенттің жеке өмірі туралы кәсіби міндеттерді орындау нәтижесінде сеніп тапсырылған немесе белгілі болған ақпаратты үшінші тұлғалардан құпия ұстауы керек.

87. Мейірбике қызметкерлері клиенттер туралы құпия ақпаратты кез-келген түрде таратуға құқылы емес.

88. Мейірбике ісінің қызметкерлері қажет болған жағдайда әріптестеріне көмек көрсете алады, сонымен қатар емдеу процесінде көмек көрсете алады.

89. Мейірбике қызметкерлері пациентке емдеуші дәрігер тағайындаған емдеу бағдарламасын орындауға көмектесуі керек.

90. Мейірбике қызметкерлері үнемі өз біліктіліктерін арттырып, ғылыми-зерттеу жұмыстарына қатысуы керек..

6.5. Кіші медициналық қызметкерлер.

91. Бас мейірбике / Негізгі мейіргер мейірбикенің жұмысын қадағалайды және күнделікті тәрбие жұмыстарын жүргізуге міндетті.

92. Мейірбике / Бас мейіргер медбике қызметкерлерінің жұмысының сапасына, пациенттерге күтім жасау мәдениетіне, жайлылыққа, тазалыққа және емханадағы тәртіпке жауап береді.

93. Кіші медициналық персонал өздерінің функционалдық міндеттерін сапалы орындауға, іскерлік бағыну және тәртіп ережелерін сақтауға міндетті.

94. Мейірбике қызметкерлері ұқыпты болып, жеке бас гигиенасын сақтау керек.

95. Мейірбике ісі жөніндегі қызметкерлер Ұйымдағы мінез-құлық ережелері мен басқаларға қарым-қатынас туралы қатаң нұсқаулардан өтуі керек.

96. Кіші медициналық персонал барлық ресми мәселелерді медбикемен / бас медбикемен шешуі керек.

97. Мейірбике ісінің қызметкерлері пациенттің қатысуымен әріптестерімен келіспеуі керек.

6.6. Медициналық қызметкерлермен ақпараттың ашылуы

98. Науқас туралы ақпарат ашылуы мүмкін:

- 1) Науқастың жазбаша келісімі бойынша;
- 2) анықтау, тергеу, прокуратура және сот органдарының дәлелді өтініші бойынша;
- 3) егер құпияны сақтау пациенттің және (немесе) басқа адамдардың денсаулығына және өміріне айтарлықтай қауіп төндірсе (қауіпті жұқпалы аурулар);
- 4) егер емдеуге басқа ақпарат тартылған болса, олар үшін кәсіби ақпарат қажет.

99. Кәсіпорынның ғылыми зерттеулері, студенттердің дайындығы және дәрігерлердің біліктілігін арттыру процесінде пациенттерге қатысты медициналық ақпаратқа қол жеткізу құқығы бар лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер осы ақпараттың құпиялығын қамтамасыз етуі қажет.

100. Медициналық сипаттағы жарияланымдар, дәрігерлердің ғылыми форумдардағы баяндамалары, баспасөздегі, радио және теледидардағы ағарту іс-әрекеттері этикалық тұрғыдан мінсіз болуы керек, сонымен бірге объективті ғылыми және практикалық ақпаратпен шектеліп, жосықсыз бәсекелестік, жарнама және өзін-өзі жылжыту элементтерін қамтымауы керек.

101. Бұқаралық ақпарат құралдарының, қоғамдық және өзге де ұйымдардың өкілдеріне жүгінген кезде дәрігерлер және / немесе мейірбикелер өз құзыреті шегінде:

- 1) белгілі бір ауру туралы теориялық ақпарат беруді;
- 2) денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құжаттардың ережелері және оларды практикада қолдану тәртібі туралы хабардар етуді;
- 3) жоғары ұйымдар, медициналық мекемелер, емдеу технологиялары туралы ақпараттандырады;
- 4) басшының келісімімен филиал, мекеме туралы қол жетімді статистикалық ақпаратты ұсынады;
- 5) бөлімде, мекемеде қолданылатын емдеу технологиялары туралы ақпарат береді;

102. санитарлық-эпидемиологиялық сипаттағы ақпарат беруге міндетті

- 1) Бұқаралық ақпарат құралдарының, қоғамдық және өзге де ұйымдардың өкілдеріне жүгінген кезде дәрігерлерге және / немесе орта медициналық персоналға;
  - 2) пациенттер, оның ішінде қайтыс болған адамдар туралы ақпарат беруге;
  - 3) белгілі бір азаматтың медициналық көмекке жүгіну фактісі, оның емделуі, босатылуы, қайтыс болуы және т.б. туралы ақпаратты растайды және жоққа шығарады;
- науқасты (пациенттерді) сәйкестендіруге болатын фото-видео материалдарды ұсынады.

6.7. Кәсіпкерлік этика кодексін және басқа да ішкі құжаттарды бұзу туралы ақпаратты жинау және қарау тәртібі

103.Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері бекітілген іскерлік этика нормаларын, заңнаманы және Кәсіпорынның ішкі құжаттарын бұзған жағдайда, Бақылау кеңесінің хатшысы Кәсіпорынның тиісті органдарында әрі қарай қарау және шешім қабылдау үшін материалдар жасайды, олардың құзыреті осындай өтініштерді шешу болып табылады.

104.Мүдделі тұлғалар өздерінің тікелей жетекшісіне немесе Байқау кеңесінің хатшысына кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің заңсыз және этикаға қайшы әрекеттері туралы хабарлай алады.

105.Байқаушы кеңестің хатшысы өтінішті қарау үшін қабылдаған кезде міндетті:

1) өтініш берушінің өз құқықтарын қорғауға және / немесе іскерлік этика нормаларын және іскерлік этика нормаларын бұзған шешімдер мен / немесе іс-әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеу үшін қолдануға құқығы бар әдістер мен тәсілдерді түсіндіруге;

2) өтінішті Кәсіпорынның тиісті органдарына беруге болады, олардың құзыретіне осындай шағымдарды мәні бойынша шешу жатады.

106. Қарау нәтижелері мен қабылданған шешімдер туралы Байқау кеңесінің хатшысы өтініш берушіге Байқау кеңесі немесе кәсіпорын басшысы шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде хабарлайды.

107.Лауазымды тұлғалар мен Қадағалау кеңесінің хатшысы Кодекс ережелерін, заңнамалық нормалар мен ішкі құжаттарды бұзу туралы ақпаратты қарау құпиялылығына кепілдік береді. Өтініш берушінің құқығы бұзылмауы керек.

108. Бақылау кеңесі хатшысының өкілеттігі ішкі тергеу жүргізуді қамтымайды.

7.3. Бақылау шаралары

109. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Кодекстің талаптарын қатаң сақтауға және Кодекстің талаптарын бұзушылықтар туралы жазбаша түрде хабарлауға міндетті. Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлердің құқықтарының бұзылуына әкелетін кез-келген жағдай Қоғамның заңнамасына және ішкі құжаттарына сәйкес қарастырылуы керек.

110. Қоғамның лауазымды тұлғалары Қоғамның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізу үшін іскери этиканың негізгі құндылықтары мен қағидаттарын ескере отырып, іскерлік шешімдер қабылдайды және мен оны мойындаймын. Өздеріне жүктелген міндеттерді орындау үшін толық жауапкершілік.

111. Кәсіпорынның Бақылау кеңесінің хатшысы өз құзыретіне сәйкес қажетті ақпаратты ұсынумен Кәсіпорынның құрылымдық бөлімшелерімен / органдарымен кеңесу арқылы Кодекстің талаптарын бұзумен байланысты мәселелерге жауап беруге міндетті. Консультация беру жөніндегі іс-шаралар жазбаша түрде орындалуы мүмкін.

112. Компания Кодексті ашық талқылауға дайын қызметкерлерді көтермелейді және оны жетілдіруге қатысты кез-келген сындарлы ұсыныстарға оң бағасын береді.

113. Кодекстің талаптарын түсіндіру және / немесе жұмыс барысында туындаған этикалық мәселелер, сонымен қатар Кодекс талаптарын бұзушылық фактілері, сыбайлас жемқорлық және басқа да заңсыз әрекеттер фактілері бойынша Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері, сонымен қатар іскери серіктестер мен мүдделі тұлғалар Бақылау кеңесінің хатшысымен байланысқа түсуге құқылы.

114. Қызметкер мүдделер қақтығысына, заңдарды және ішкі құжаттарды бұзумен байланысты барлық оқиғалар мен себептерді нақты сипаттауға міндетті. Бұл тұрғыда есеп беруші жұмысшыны өзара сенімді бұзушы ретінде қарастырылмауы керек. Бұл қызметкердің Қоғамға деген адалдығының көрінісі және Компаниялардағы ынтымақтастықтың бұзылуы емес. Қызметкер сенімді және нақты ақпарат беруге міндетті және күдікті фактілерді немесе жағдайларды, сондай-ақ кез келген заңсыз әрекеттердің белгілерін жасырмауы керек.

8 ТАРАУ. ҚОРЫТЫНДЫ

115. осы Кодекстің ережелерін сақтау Қоғамның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін міндетті болып табылады. Осы Кодекстің нормаларын бұзу заңда белгіленген тәртіппен жауаптылыққа әкеп соғады.

116. Кәсіпорынның Бақылау кеңесі осы Кодекстің талаптарын жаңарту және жетілдіру мақсатында, олардың іс жүзінде қаншалықты орындалғанын талдайды және қажет болған жағдайда ұсыныстар мен ұсыныстарды ескере отырып, оған өзгертулер және / немесе толықтырулар енгізеді.

Растау-үлгісі

Осы нысанды мұқият оқып, түсініп, іскерлік этика қағидаттары мен іскерлік этика кодексінде белгіленген тәртіп ережелерін адал ұстануыңызды растау үшін қолданыңыз.

Қоғамда еңбек және / немесе қызметтік міндеттерді орындау басталған сәттен бастап толтырылған және қол қойылған растау нысаны Қоғамның әр қызметкерінің жеке есінде сақталады.

Растау

(Осы нысанды толтырыңыз, тиісті ұяшықтарды белгілеп, қол қойып, кадрларды басқаратын құрылымдық бөлімге жіберіңіз).

1.	Мен Кәсіпорынның Іскерлік этика кодексін оқып, түсінгенімді растаймын
2.	Мен іскерлік этика қағидаларын және Кәсіпорынның Іскерлік этика кодексінде белгіленген мінез-құлық ережелерін саналы түрде сақтауға міндеттенемін.
3.	Қоғамдағы еңбек және / немесе лауазымдық міндеттерімнің барысында мен жылына кемінде бір рет іскерлік этика қағидаларын және Қоғамның Іскерлік этика кодексінде белгіленген мінез-құлық ережелерін оқып, түсініп, ұстануға келісетіндігіме келісемін.

Т.А.Ж. _____

Қолы _____

Күні «__» _____ 20__ ж.

_____